

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

29. De Formis: Ex Sidonio Apollinari, epist. 13. libr. 3. Qui autor sensibus
ingeniosus, stylo præfractor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

ORNATVS MVLIEBRIS.

D. Gregor. Nazianz. oratio. II.
 Descriptio XVII.

Ο χρυσός εκείνῳ ἐκόσμησεν τέχνη πονη-
 ρείῃ εἰς κάλλος περιφροσίν, οὐ ξανθὰ πλο-
 καμίδες, διαφανόμεναι τε καὶ ὑποφανόμεναι, καὶ
 βοτρυχῶν ἕλικες, καὶ θρίσματά σκηνοποιούντων
 τὴν λιμίαν κεφαλὴν ἀλιμότατα, οὐκ ἐδῶντι
 περιρρέσεως, καὶ διαφανοῦς πολυτέλειά, οὐ λι-
 θῶν αὐγαί καὶ Χάριτες χρωνοῦται ἢ πληττοῖν ἀέρα,
 καὶ τὰς μορφὰς περιλάμπυσσαι, οὐ ζωγράφου
 τέχνη, καὶ ὁ κάτῳθεν πλάσσης ἀνλεδμητῆργῶν,
 καὶ καλακρύπτων τὸ τί θεοῦ πλάσμα θεοθεύλοισ
 χρώμασι, καὶ διὰ τὴν λιμῆς ἀσχητῶν, καὶ πορ-
 ρείῃ τὴν θείαν μορφήν εἰδῶλον πορνικὸν λίχνους
 ὀμμασιν, ἵνα κλέψῃ τὸ νόθον κάλλος τὴν φυσικὴν
 εἰκόνα τῆς θείας ἀειφάνου, καὶ τῶν μελλόντων.

NON illam aurum arte ad eximiam pul-
 chritudinem elaboratum ornaui, non
 flaux comæ, tum apparentes, tum sub-
 lucentes, non crinium nodi, & imposturæ
 pretiosum caput, summa cum infamia sce-
 nam efficiëntium, non circumfluentis, & pel-
 lucidæ vestis magnificentia, non lapidum
 splendores, & Gratiz propinquum aërem co-
 lorantes, ac formam lumine circumfunden-
 tes, non pictorum artes, & præstigiz, ac &
 vilis, & paruo constans pulchritudo, ter-
 nusque fictor, in contrarium fabricans, infi-
 diosisque caloribus Dei figmentum obdu-
 cens, & per honorem infamiam inurens, ac
 diuinam formam meretricium procacibus o-
 culis idolum proponens, vt adulterina pul-
 chritudo naturalem imaginem, quæ
 Deo, ac futuro æuo feruatur,
 surripiat.

DEFORMIS.

Ex Sidonio Apollinari epist. 13. lib. 3.

Hic author sensibus ingeniosus, stylo præfraçtor.

Descriptio XXI.

ENimvero ille sordidior est, atque defor-
 mius cadauere rogali, quod facibus ad-
 moris, semicombustum, moxque sidente
 strue torrium deuolutum, reddere pyræ
 iam fastidiosus pollinctor exhorret. Præ-
 ter hæc, lumina gerit idem lumine ca-
 rentia, quæ Stygiæ vice paludis volunt la-
 chrymas per tenebras. Gerit & aures immu-
 nitate barrinas, quarum fistulam biforem pel-
 lis vlcerosa circumuenit saxeis nodis, & to-
 fosis humore verrucis. Portat & nasum, qui
 cum sit amplius in foraminibus, & strictus in
 spina, sic patefcit horrori, quod angustatur ol-
 factui. Prærendit os etiam labris plumbeum,

riçtu ferinum, gingiuis purulentum, dentibus
 buxeum, quod spurcat frequenter exhalatus è
 concauo molarium computrescentium me-
 phiticus odor, quem supercumulat esculenta
 ructario, de dapibus hefternis, & redundan-
 tium sentina cænarum. Promit & frontem,
 quæ fœdissimo gestu cutem plicat, supercilia
 verò distendit.
 Nutrit & barbam, quæ iam senectute ca-
 nescens, sit tamen morbo nigra Syllano. To-
 ta denique est misero facies ita pallida, ve-
 luti per horas ymbriis mæstificata laruali-
 bus.

Taceo relictam sui molem vinctam poda-

gra, pinguedine solutam. Taceo cerebrum crebra vibice peraratum, quod parum amplius tegi constat capillis, quam cicatricibus. Taceo pro breuitate cervicis occipiti supinato scapularum adherere confinia. Taceo quia decidit honor humeris, decor brachijs, robur lacertis.

Taceo manus chiragricas, vinctis caraplastatum pannis, tanquam castibus inuolutas: taceo, quod d'alarum specubus hircosis, atque acescentibus latera captiua vallatus, nares

circumsedentem ventilatas duplicis Ansancti peste funestat.

HActeus de corporum imaginibus; nunc animorum simulachra videamus, quæ maxime apparent in motibus & affectibus. Extant in eo genere characteres Theophrasti, prudenter & ingeniosè conscripti, è cuius, & cæterorum antiquorum sensibus, multos characteres expressi, & Latinitate, non vt interpres, sed vt orator donauit.

VIRTUS, ET VOLVPTAS.

Philostratus, in Apollonio.

Descriptio XXX.

Hἢ χρυσῶ τε κατεσκευασμένη, & ὄρμοις, ἢ δὴ π τε ἀλιπορφύρα, & παρειῶς & χαίτης ἀναπλοκῆς, & γραφῶς ὀμμάταρ. ἔτι δὲ αὐτῆ & χρυσοῦν πέλιδον. γέγραπται γὰρ & τέταρον ἑσθῆσα: ἢ δὲ αὐ πεπονηκεν ἢ τὸ ροσφερῆς, βαχὺ δὲ ὄρωτα, ἢ δὲ ἀνυμὸν πεπονημένη κόσμημα, & ἀνυπόδητον ἢ ἀρετῆ, καὶ λιγὴ τὴν ἐδῆτα. καὶ γυμνῆ δὲ ἀνέφαινετο, εἰ μὴ ἐγίνωσκετο ὁ σφδελείους εὐσχημορ.

ERat autem hæc quidem auro monilibusque ornata, veste insuper purpurea, & oris pulchritudine nitens, & coma præterea discriminata, & varijs nodis alligata, & pictis supercilijs fulgens; aureos quoque calceos gestans, tumido incessu huic insultabat. Altera verò, labore fessæ similis, aspectu horrida, macie quoque & squalore confecta, nudis etiam pedibus, & simplici veste amicta, vt nuda etiam esset proditura, nisi quod in fœminis decorum est, agnouisset.

ADVLATOR.

Expressus ex Athen. lib. 6. & alijs historicorum sensibus, nostro verò stylo donatus.

Descriptio XXXI.

Accipite iam quid ille turpiter & luxuriosè fecerit in Malthinum (melius Malthinam dixero) virum diuitem, sed improbum; quem suum Alexandrum, imò Iouem solet appellare. Iacebat adolescens vino marcidus, in lectulo, qui (vt fert delicatorem ingenium) tumebat pluma, collucebat auro, flagrabat purpura. Duo cum isto adulatores hominem circumstabant, in eum plusquam deceret, offi-

ciosi, nequissimo genere leuitatis: vnus pedes Iydio, hoc est, delicatissimo panniculo impostos mollissimè titillabat; & identidem demissa ceruice suaviter osculabatur, dignos exclamans pedes, qui suis vestigijs rosas fundere, lactis & mellis fontes aperirent: Alter manum propendentem è lectulo, & languidè, vt sic ab ebris, demissam lenissimè demulcebat; ἢ δὲ χῆρς, Græcula assentatione frequenter appellans. Tertius, qui nemini in hac nequitia cedere volebat, diffusus per lacteam ceruicem crines, sinistra lenibat manu; dextra flabellum teneas, ex mimico cande pavoninæ chorigio constatum, abigebat muscas, ne quæ in domini caput inuolarent: sed tam bonus custos esse non potuit, quin vna, vt est bestiolarum importunissimum genus, ad corpus vsque iacentis penetraret: tum indignè factum clamant omnes, & queruntur impudentissimas

est.